

**Ewa Krawiecka, *Romana Brandstaettera pisanie lumenarnej ikony w Jezusie z Nazarethu. Próba deszyfracji kodu symboliki jako modelu komunikacji transcendentnej*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Adama Mickiewicza, Poznań 2012, 213 s. (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu. Seria Filologia Polska, 142)**

Tomasz Maria Dąbek OSB

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie  
[tomasz.dabek@upjp2.edu.pl](mailto:tomasz.dabek@upjp2.edu.pl)

Wybitny pisarz polski pochodzenia żydowskiego Roman Brandstaetter we wspaniałej tetralogii *Jezus z Nazarethu* dał świadectwo swej wiary oraz kultury łączącej judaistyczne korzenie z doskonałą znajomością chrześcijaństwa, sztuki i cywilizacji europejskiej. Autorka przebadła zastosowaną w dziele symbolikę związaną ze światłem i ciemnością.

W rozdziale pierwszym *Hermeneutyka drogą do odsłonięcia ikony* omawia ujęcia współczesnych filozofów na temat rozumienia tekstu, świata i człowieka, egzegezę i hermeneutykę jako wspólne metody badania słowa, znaczenie egzegezy w humanistyce oraz personalistyczny model komunikacyjny.

Rozdział drugi *Piękne oblicza ikony Chrystusa jako przestrzeni aksjologicznej dialogu meandrycznego* zawiera rozważania na temat personalistycznych wymiarów dialogu Boga z człowiekiem oraz ikony i ikonoczości jako realizacji dialogu aksjologicznego, umożliwienie kontaktu z Bogiem przez wykonywany obraz.

Trzeci najobszerniejszy rozdział *Wielobarwne światło symboliki ikony literackiej* pokazuje zastosowanie symboliki światła i ciemności w poszczególnych częściach badanej tetralogii. Po krótkiej części na temat ikony w świetle symboli autorka pokazuje w kolejnych tekstach dzieła Brandstaettera wspólne pola symboliki lumenarnej duchowości judeochrześcijańskiej i wschodniej ikonologii.

Ostatni rozdział *Literacki mandylion Romana Brandstaettera – ikonopisa światła Taboru* omawia Brandstaetterowski model duchowości synergicznej – człowieka z pogranicza dwóch kultur, konstrukcję ikony literackiej, jaką

jest jego dzieło o Jezusie, ikonę literacką jako metaforę osoby w kontekście hermeneutycznym, literacki mandylion jako spełnienie modelu komunikacji aksjologicznej oraz ikonę literacką jak rzeczywistość najbliższą idei Mandylionu, Świętego Oblicza Zbawiciela.

Ostatnie dwie strony książki, po bibliografii, to podsumowanie w języku angielskim.

Budzi uznanie ciekawe zestawienie symboliki światła i ciemności u Brandstaettera z tekstami judaistycznymi oraz z ikonami, pokazanie podstaw i źródeł, z jakich czerpał autor, oraz analogii z ukazywaniem problemów religijnych w judaizmie i postaci Chrystusa na ikonach.

Tekst świadczy o dobrej znajomości problematyki filozoficznej, hermeneutyki, teorii komunikacji, teologii katolickiej, piśmiennictwa judaistycznego, a także nauki o symbolach oraz ikonach.

Interdyscyplinarna praca ma również wymiar ekumeniczny, może być także pomocą w dialogu międzyreligijnym z judaizmem, zgodnie z zachętami adhortacji posynodalnej Benedykta XVI *Verbum Domini*.

Rozprawa jest napisana jasnym, komunikatywnym językiem, świadczy o wysokiej kulturze humanistycznej autorki i jest dobrym świadectwem poziomu środowiska naukowego, teologicznego i humanistycznego, które ją uformowało. Praca może zainteresować specjalistów z wielu dziedzin humanistyki i nauk religijnych oraz wszystkich, którym bliskie jest wspaniałe dzieło Romana Brandstaettera, a także w ogóle problematyka ugruntowanego w Biblii dzieła literackiego oraz twórczości ikonicznej, która uzewnętrznia się przez obraz i słowo.